



Adviescollege
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw drs. M.L.J. Paul
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/MR/bs/ATR3287/2024-U011

Uw referentie

Datum 8 februari 2024

Betreft Subsidieregelingen verbetering basisvaardigheden scholen 2024 en verbetering basisvaardigheden prioriteitsscholen 2024

Geachte mevrouw Paul,

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 18 januari 2024 twee subsidieregelingen ontvangen voor verbetering in het primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo) van de vier basisvaardigheden: taal, rekenen/wiskunde, digitale geletterdheid en burgerschap. Het betreft de *Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden voor scholen 2024* en de *Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden voor prioriteitsscholen 2024*. Er wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere scholen en prioriteitsscholen. Prioriteitsscholen zijn scholen waarvan de kwaliteit van het onderwijs door de Inspectie als zeer zwak of onvoldoende is beoordeeld. Deze subsidieregelingen zijn een vervolg op de subsidieregelingen uit 2022 en 2023.¹ Er vindt geen internetconsultatie plaats.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

Overgang naar structurele bekostiging

Volgens de toelichting verlaten te veel leerlingen het funderend onderwijs met onvoldoende beheersing van de basisvaardigheden: taal, rekenen of wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. Deze leerlingen kunnen uiteindelijk niet meedoen in onze samenleving of beginnen met onvoldoende bagage aan het vervolgonderwijs. De zorgen over de afnemende basisvaardigheden zijn niet nieuw en worden bevestigd door recent onderzoek. Het Masterplan basisvaardigheden en de huidige subsidieregelingen beogen scholen bij de ontwikkeling van de basisvaardigheden te ondersteunen. De doelstelling is

¹ ATR heeft eerder advies uitgebracht: [Subsidieregelingen verbetering basisvaardigheden scholen 2023 - ATR \(atr-regeldruk.nl\)](#).

om over vijf jaar een grote verbetering te zien in de prestaties op de basisvaardigheden, aldus de toelichting bij het voorstel. Om de basisvaardigheden “duurzaam” te verbeteren, wordt een nieuw financieringsinstrument ontwikkeld dat moet voorzien in structurele bekostiging hiervoor. Het wetsvoorstel hiervoor wordt volgens de planning nog dit jaar (2024) aangeboden aan de Kamer met de *verwachting* het instrument vanaf 2026 in te kunnen zetten.²

Het college merkt op dat onduidelijk is hoeveel scholen subsidie kunnen verwachten totdat het nieuwe financieringsinstrument beschikbaar is. Het college acht meer inzicht in de overgangsfase naar structurele bekostiging voor het funderend onderwijs wenselijk.

1.1 Het college adviseert inzicht te bieden in de overgang van incidentele subsidies naar structurele bekostiging met het oog op de beschikbaarheid van subsidies voor scholen in de overgangsfase.

2. Minder belastende alternatieven

Selectiecriteria voor toekenning van de subsidies

Bij overtekening van de subsidie wordt de CBS-indicator toegepast of geldt het aantal zgn. cumi-leerlingen. Bij de subsidieregelingen 2023 is gebleken dat het aantal aanvragen dat uiteindelijk *niet* gehonoreerd kan worden, fors kan zijn.³ De regeldruk van een subsidieregeling met een dergelijk laag percentage toegekende subsidieaanvragen is niet proportioneel te noemen. De verwachting voor de algemene subsidieregeling 2024 is dat evenals in 2023 circa 2200 aanvragen gehonoreerd kunnen worden. Het aantal aanvragen zal lager zijn dan in 2023, omdat inmiddels zo’n 3000 scholen al een subsidie hebben ontvangen. Daarbij is door uw ministerie aangegeven dat de aanvraagprocedure zelf bewust eenvoudig is gehouden om de lasten voor de scholen te beperken. Zo is het opstellen van een “activiteitenplan” pas verplicht na toekenning van de subsidie.

Maar gelet op het aantal al toegekende subsidieaanvragen rijst de vraag of de selectiecriteria voldoende houvast bieden voor de aanvraag en de toekenning. De procedure is nog minder belastend als de selectiecriteria zo worden geformuleerd, en zo nodig worden aangescherpt, dat scholen beter kunnen inschatten welke kans hun subsidieaanvraag maakt. Dit zal mogelijk leiden tot minder onnodige aanvragen, minder afwijzingen en dientengevolge tot minder (ervaren) regeldruk. Meer inzicht in het totaal aantal subsidieaanvragen dat naar verwachting gehonoreerd kan worden, kan hier ook aan bij dragen (adviespunt 1.1).

2.1 Het college adviseert de selectiecriteria bij overschrijding van de subsidieplafonds te verduidelijken en/of aan te scherpen zodat scholen beter kunnen beoordelen welke kans een subsidieaanvraag maakt.

3. Werkbaarheid

Betrokkenheid van de medezeggenschapsraad

Na toekenning van de subsidie is de school verplicht een “activiteitenplan” op te stellen in een eveneens verplicht format. In dat stadium van de subsidieaanvraag moet de medezeggenschapsraad “aantoonbaar” met het activiteitenplan hebben ingestemd. In het

² [Derde voortgangsbrief Masterplan basisvaardigheden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

³ Bij de subsidieronde in 2023 zijn van de 5.327 subsidieaanvragen er 2.205 toegekend; 149 van de 180 prioriteitsscholen vroegen subsidie aan en kregen deze ook toegekend.

geval de medezeggenschapsraad *geen* instemming verleent aangaande het activiteitenplan, is een schriftelijk bewijs vereist en moet de raad "onderbouwen" waarom het *niet* heeft ingestemd met het plan. In de regeling is ook opgenomen dat de subsidieontvanger ervoor moet zorgen dat de medezeggenschapsraad voldoende tijd heeft "zich te informeren en te beraden over de inhoud van het activiteitenplan". Als motivatie voor deze verplichting is aangegeven dat zodoende wordt bevorderd dat de activiteiten gericht op het versterken van de basisvaardigheden zoveel mogelijk worden gedragen binnen de school en de betrokkenheid van ouders, leerlingen en personeel versterkt. Aangezien de bevoegdheden van de medezeggenschapsraad wettelijk zijn verankerd in de *Wet medezeggenschap op scholen*, is het college niet overtuigd van de meerwaarde van deze verplichtingen. Daarbij is het niet duidelijk wat de functie is van de onderbouwing van de medezeggenschapsraad in het geval deze niet heeft ingestemd met het activiteitenplan.

3.1 Het college adviseert de verplichtingen met betrekking tot de instemming van medezeggenschapsraad met het activiteitenplan niet op te nemen in de subsidieregelingen.

4. Gevolgen regeldruk

Regeldruk per gehonoreerde aanvraag

De gevolgen voor de regeldruk *per subsidieaanvraag* zijn bij de subsidieregelingen 2023 in beeld gebracht en op onderdelen gekwantificeerd. Op basis van de regeling zelf en de voortgangsrapportage verwacht het college dat de tijdsbesteding per gehonoreerde subsidieaanvraag hoger uit kan vallen, met name door deelname aan diverse onderzoeken als onderdeel van het Masterplan basisvaardigheden. Er is sprake van implementatieonderzoek, effecten-/evaluatieonderzoek en peilingsonderzoeken door de Inspectie van het Onderwijs in het kader van het toezicht.⁴ Ook voor de medezeggenschapsraden neemt de regeldruk toe, want in het geval zij niet instemmen met een activiteitenplan moeten zij dit onderbouwen. Voor de prioriteitsscholen geldt dat contact met de onderwijscoördinator verplicht is. Het is volgens het college daarom raadzaam de gevolgen voor de regeldruk per gehonoreerde aanvraag nader in beeld te brengen.

Totale gevolgen voor de regeldruk per subsidieregeling

De totale gevolgen voor de regeldruk per subsidieregeling zijn nog niet in beeld gebracht en gekwantificeerd. Bij de prioriteitsscholen gaat het om 190 tot 250 aanvragen die mogelijk allemaal gehonoreerd kunnen worden. Voor de overige scholen is de aanname dat er circa 2200 aanvragen gehonoreerd kunnen worden. Daarbij is niet vermeld hoeveel aanvragen er bij benadering worden verwacht.

4.1 Het college adviseert de gevolgen voor de regeldruk volledig in beeld te brengen in de toelichting bij het voorstel, conform de Rijksbrede methodiek.

⁴ Het is positief dat in de derde voortgangsrapportage is aangegeven dat er waar mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande bronnen gelet op de toets- en werkdruk in het onderwijs. Ook wordt vermeld dat er wordt verkend hoe een leerlingvolgsysteem en de (inter-)nationale peilingsonderzoeken elkaar het beste kunnen aanvullen, met oog op de lasten voor het onderwijs. [Derde voortgangsbrief Masterplan basisvaardigheden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#), p. 2 en p. 10.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet vaststellen.

Het college merkt op dat dit dictum geen inhoudelijk oordeel is over de doelstellingen met betrekking tot het verbeteren van de basisvaardigheden. Het dictum betreft de kwaliteit van de onderbouwing van het voorstel voor de inzet van tijdelijke subsidieregelingen. Gelet op het structurele karakter van het probleem acht het college een tijdelijke subsidieregeling – ook vanuit regeldrukperspectief – geen passend instrument.

Het college benadrukt het belang om bij de invulling van het de structurele bekostiging de mogelijke gevolgen voor de regeldruk tijdig inzichtelijk te maken. Verder verzoekt het u om een eventuele wijziging van het voorstel voor te leggen aan het college, opdat wij kunnen beoordelen of een aanvullende zienswijze noodzakelijk is.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris